

Mikanová Anna:

Formální dobrovolnictví jako životní zkušenost věřícího dobrovolníka

Bakalářská práce Anny Mikanové má zajímavé téma: dobrovolnictví věřícího člověka.

V poměrně obsáhlé a důkladně napsané teoretické části autorka čtenáře seznamuje s konceptualizací dobrovolnictví, shrnuje poznatky z dosavadních výzkumů. Rozsah použité především cizojazyčné literatury je přitom na bakalářskou esej nadstandartní.

Důležité je především to, že se autorce podařilo velmi pěkně zachytit teoretickou diskuzi včetně jejího kritického zhodnocení. Diskutuje problém „dobrovolnosti“ dobrovolnictví (zda se jedná o svobodné rozhodování, jak dobrovolnickou činnost vymezují některé definice) a sleduje souvislost se sociálními sítěmi. Ptá se na „nezištnost“ a neomezuje ji jen na to, když se pomáhá zadarmo. Velmi pěkně problematizuje některé možné kauzální zkratky mezi religiozitou a participací na dobrovolnických aktivitách. Pochyboval-li jsem nad některými vyjádřeními, našel jsem o pár stránek později přesvědčivé vysvětlení.

Teoretickou část práce považuji tak za nesmírně kompetentní vhled do problematiky a považuji ji za stěžejní část práce.

Následující metodologická část prokazuje dobrou metodologickou průpravu autorky, za velmi vhodnou např. považuji volbu narativní analýzy. Přesto bych si rád ujasnil dvě formulační nejasnosti: Co znamená, že autorka anonymizuje data už v počítači? A proč se snaží oprostit od svého náboženského přesvědčení a hodnot? K čemu je to dobré a lze-li to vůbec?

V případě volby vzorku nevím, zda je opravdu podstatné, že se aktér věnuje dobrovolnické činnosti minimálně po dobu posledních tří měsíců. Celý výzkum však podle mě ovlivnilo omezení se na příslušníky katolické církve, které autorka dostatečně nezdůvodňuje, následně pak její vytipování informátorů přes koordinátory dobrovolnických center Charity.

Dostávám se tak do třetí empirické části, kde autorka prezentuje výsledky rozhovorů se šesti dobrovolníky. Jejich výpovědi přitom strukturuje do jednotlivých kapitol: cesta k dobrovolnictví, podoba dobrovolnické činnosti, význam dobrovolnictví v životě věřícího.

V členění je patrný vliv teoretických předpokladů a výpovědi je tak spíše dokreslují, než že by přinášely něco překvapivě nového. To nemusí být v zásadě na škodu, kdyby se analýza více soustředila na typ religiozity. Autorka tak například nekomentuje, uvede-li nejmarkantnější příklad, dává-li informátorka do souvislosti spásu a pomoc druhému. Není spása záležitostí pouhé milosti? Jak je to v různých vyznáních a jak se tato záležitost traktuje v různých církvích? Výběrem pouze katolických informátorů autorka ztrácí výkladový klíč. Podobně se jí materiál zplošťuje faktem, že se všichni informátoři věnují v podstatě velmi podobné dobrovolnické činnosti, kterou jim nabídly charity. Důsledkem je pak např. podezřele působící, ale autorkou nereflektovaná skutečnost, že se informátoři při objasnění smyslu dobrovolnické práce uchylují k citování stejných míst v Bibli. Není na „vinně“ např. nějaká „agitační“ brožurka charity?

Kdybych měl klást přísná měřítka na předkládanou práci, tak bych se zaměřil právě na nedostatečné uchopení souvislosti religiozity, jejích odlišných norem a individuální recepce a reflexe vlastní dobrovolnické činnosti. Jako bakalářskou práci ale považuji výsledný text za velmi kvalitní, doporučuji bakalářskou práci k obhajobě a navrhuji známku horší výborně.

Hodnocení – výborně

V Řevnicích dne 4. února 2015

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.